

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

9. Laureto, & Bononia transitus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

seruus, natura germanus. Nihil fecius tam æquabiliter hæc moderabatur ut illa eius modestia, & perpes cum Deo familiaritas, tantum apud omnes conciliarent illi venerationis, quantum humanitas benevolentia. Inuicibatur itaque non raro ab socijs de re quapiam grata sermo, ipseque in illum haud ægrè descendebat, ut ex obuiio illo atque fortuito, sensim dissimulato gradu ad grauiora conscenderet, ipsaque medullas animæ subitura, ut erat ab Ignatio edoctus; promouebatque tam longè a cepto colloquia, ut vespere demum dies solidi notarentur in diuinis traducti, sed audientium tam insigni ac præsentis bono, ut subsistere interdum furtim cogereur in casa quapiam viæ iuncta, ad excipiendam confessionem alicuius, conscientia lanienam ferre vltèrius non valentis, eaque obita comites consequi.

9
Laureto, &
Bononia
transitus.

9. Laureto dum transit, quid illic octiduo egerit; quid Bononia paulò post, cum Cardinali Bonifacio Ferrerio Inurensi Episcopo, ex eo gratius quàm ex me lector intelliget. Eius itaque litteras bona fide Latine referam, quod sum etiam deinceps vbi res tulerit factururus, ut hinc & certius historia pondus, & legentibus pietas accedat. Ait igitur pridie Calendas Aprilis anno 1540. ad Ignatium Bononiã scribens. [Vnas à te accipi litteras ipso Paschæ die, cum fasciculo ad Legatum, quanta id animi voluptate, solus mihi conscius est Deus; nunc postquam, nisi per litteras, ut puto, non sumus hic inuicem denud visuri, sed illic facie ad faciem, cum multis mutuisque complexibus, superest hic breui quod viuimus, per literas sapius nobiscum versemur. Ad quidem pro virili mea ut a te iustus sum præstabo, particulatim, & distinctè, ut fert epistolæ natura perscribens omnia. Cum Cardinali Inurensi, uti mandaueras, egi placidè valdeque per orium; accepit ille me perhumaniter, largèque detulit, quicquid foret in sua potestate: digredientem ab se bonus senex me suo complexu dignatus est, ego manum venerabundus osculo libaui, sed iam in medio congressu prouolutus in genua, illam Societatis nomine fueram osculatus: humanitatem Legati erga me nec possim assequi scribendo, nec scio què ferre valeam, nisi mihi certò prælagiat animus, luturum me illam inter Indos haud minori pretio quàm vità. Dominica in Palmis in augustissimo Sacello virginis Lauretanæ, Sacra confessionis, & Eucharistia obitit cum tota familia me sacris coram operante, quod octavo post die Christi resurgentis à nobis iteratum.] Porro quam memorat Cardinalis benevolentiam non ab eo solum, sed ab vniuersa promeritus est Franciscus Bononia, exinde illi iam tum maximè addicta cum sanctis laboribus ex ea quæ fuerat, totam mutarat in aliam. Igitur vbi re scium est illac eum transire, ad visendum illam complures adiere, utque commodius ad animi sui consolationem eius industria uti possent, ex hospicio Legati, eum ad se transtulit Canonieus Casalinus, vbi concurrentium pietati cum esset dies angustior, negare noctes non poterat, audiendis confitentibus, & impertiendis diuino epulo: proficiscentem ingenti numero, multis milliaribus deduxere, multis cum lacrimis, quod eius in perpetuum

perpetuum conspectu orbari se cernerent, ac si eius arbitrio steteret sociorum delectus quos secum in Indiam duceret, magnis hoc ab eo precibus nonnulli flagitabant. Longum sit referre cœtera quæ Vllissiponem vsque de illo habentur, & maiora in Indiis nos vocant; sed quædam negligi Scriptorum vetat iudicium qui posterorum memoriæ tradenda censerunt.

10. Erat Legato metator hospitij homo ferus, & belluina exandescencia furere assuetus, is quandoque ab Domino negligentia perstrictus acriter, vbi se illius oculis subduxit, tam scedè cepit apud comites in illum debæchari, vt exuisse hominem videretur. Audiebat vir sanctus insanè furentem, & silentio animum premebat, ne igni oleum adderet, arrectus interea in occasionem quæ prima occurrisset reuocandæ ad mentem bestia. Die igitur insequenti cum detumisset amentia impetus, obseruat tempus quo designaturus hospitia reliquorum aduentum præuertebat, tunc equo (quod nunquam antea) celeritatis validæ, ab vno comitū rogato, immixtis habenis ad illum præcipitat: patuitque euentu, præfago lumine cœlitus edoctum, necessitati extremæ succurrere. Assêctus enim est tempori, præcurrentem; cum lapsus nimirum per abrupta, tantum non obrutus sub equi pondere iaceret ac gemeret. Hic verò desiliens confestim Xauerius, magno demum conatu subtraxit equo semiuuium (qui casus allisit disruptus crepuerat); & suo ipsius in equo compositum, paucis, ad eò cordatè, sanctèque pupugit, vt ab comitibus offensionis veniam oraret quæ illorum aures scelerata lingua pridie violarat, aliusque ab eo qui fuerat deinceps viueret. Ad hæc Legati armigero non disparatum auxilium, in pari animæ corporisque periculo attulit. Transmittendus erat fluuius vadi difficilis, atque ambigui; in hunc artus vel præsentia, vel temeritate iuuenili, equum subiectis calcaribus inijcit armiger prætentaturus & præiturus vadum; paulum processerat cum inopino gurgite sorbetur, abripiturque citatissimo alueo cum equo, ad medium fere milliare. E ripa focij actum de illo rati; Deum magnis vocibus inclamare; flere Legatus cui erat carissimus; Xauerius secum, & cum Deo totus, eò ardentius instare precibus, quò præceptis magis, sæuumque periculum: & gratas habuit preces Deus. Quem enim luf deque rapidissimo fluento, circumuolui cum equo penitus oportebat, semper in equo constitit iuuenis, exerto ex aquis capite, quod nec equestris egit peritia, quæ in illa consternatione prorsus vanuerat; nec vt ea maximè adesset, videtur agere potuisse; in terram denique appellens prehenfis tenaciter virgultis euasit incolumis. Quo illum discrimine credibile est percussum ad sanationem potius animæ quam exirium corporis, vt qui paulò priusquam Româ profisceretur, obstinasset animum auersus acres & validos diuini spiritus impulsus quibus ad religiosum Ordinem vehementissimè agi se fenserat. Hanc eius liberationem Legatus, dum Xauerij precibus; Legati lacrimis Xauerius tribuit, & christiana inter illos certatur modestia, accurrunt serui, & comites, siccat, fouetur, restituitur, sed

IO.
Periclitante
corpore, &
anima iuuat.